

Aan

Staatsecretaris

nota

01 Beslisnota Stas Kamerbrief spoorveiligheid najaar
2023

TER BESLISSING

Datum

8 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/324271

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Beslistermijn

15-12-2023

Bijlage(n)

3

Aanleiding

De ILT heeft u onlangs het Jaarverslag Spoorveiligheid 2022 aangeboden. In dit verslag wordt de algemene staat van de veiligheid op het spoor besproken, waarbij ook de prioriteiten van de Beleidsagenda 2020-2025 worden gemonitord. U heeft toegezegd het Jaarverslag aan de Tweede Kamer te sturen, vergezeld van een beleidsreactie. Bijgevoegd is de concept-Kamerbrief waarin deze beleidsreactie is opgenomen. Daarnaast informeert u de Kamer over een aantal ontwikkelingen op het gebied van Spoorveiligheid.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgevoegde Kamerbrief, inclusief het Jaarverslag Spoorveiligheid 2022, aan de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

In de brief geeft u eerst een algemene beleidsreactie op het Jaarverslag Spoorwegveiligheid. Dit richt zich op overwegen, Stop-tonend sein (STS)-passages en ProRail. Vervolgens gaat u dieper in op de veiligheidsaspecten van de drie onderwerpen uit de beleidsagenda spoorveiligheid: veilig reizen en vervoeren, veilige leefomgeving en veilig op het spoor.

In de brief worden verder vier actuele ontwikkelingen benoemd. Ten eerste vermeldt u de stand van zaken van de onderzoeken naar het treinongeval in Voorschoten. Verder meldt u dat de modernisering van de Spoorwegwet bij de Raad van State is ingediend maar dat verzending aan de Kamer meer tijd in beslag neemt dan voorzien. Het wetsvoorstel zal daarom pas in 2024 aan de kamer toegezonden worden. Vervolgens informeert u de kamer over de technische specificaties voor interoperabiliteit die in werking zijn getreden. Tot slot meldt u dat ProRail u heeft geïnformeerd over de stand van zaken van het onderzoek naar baanstabieleit.

Krachtenveld

Voor de onderwerpen waarbij feiten vanuit ProRail en de ILT worden genoemd is gevraagd een feitelijke controle te doen op de teksten in de kamerbrief. ILT zal een nieuwsbericht uitbrengen bij het versturen van het jaarverslag spoorveiligheid 2022 naar de Kamer.

Toelichting

Belangrijkste bevindingen in ILT jaarverslag spoorveiligheid

Het vijfjaarlijks slachtoffergemiddelde laat een dalende trend zien. Het aantal slachtoffers op overwegen was in 2022 zeer laag. Toch blijft overwegveiligheid een belangrijk aandachtspunt en blijft u zich inzetten voor de verdere verbetering van overwegveiligheid.

Het aantal STS-passages is ten opzichte van 2021 gestegen. Bovendien neemt het aantal STS-passages waarbij het gevaarpunt wordt overschreden toe. Dit betekent dat er een grotere kans is op ernstige ongevallen omdat na het gevaarpunt er bijvoorbeeld een andere trein in hetzelfde baanvak kan rijden. De voorvallen doen zich vooral voor bij goederentreinen op de Havenspoorlijn. Daarnaast is er een toename gesignaleerd van STS-passages na onterechte handmatige ontgrendeling van een veiligheidssysteem (ATB) wanneer treinen te hard rijden.

Wat betreft ProRail speelt dat het jaarverslag over 2022 gaat en dus niet de actualiteit van het jaar 2023 meeneemt. Wel bent u hierover recent geïnformeerd door de ILT dat ProRail er onvoldoende in slaagt om problemen op te lossen en verbeterprogramma's om te zetten in concrete resultaten en daarbij heeft ProRail haar veiligheidsbeheerssysteem onvoldoende geoperationaliseerd. Naar aanleiding van bovenstaande heeft ProRail een In control statement afgegeven aan de ILT. Op dit moment heeft de ILT nog geen uitsluitel gegeven over dit statement van ProRail. Gezien dit actuele signaal van de ILT is er een passage opgenomen in de brief aanvullend op de bevindingen uit het jaarverslag.

Beleidsreactie

Op de drie belangrijkste bevindingen van de ILT zijn verschillende acties ondernomen door de sector, ILT en het ministerie. Wat betreft overwegen wordt er gewerkt aan een nieuwe aanpak die de aflopende programma's gaat vervangen. Deze is meer gericht op onderbouwingen door data en kostenefficiëntie dan in de huidige programma's. Voor STS-passages is er overleg opgestart met ProRail en de ILT om beter zicht te krijgen op de oorzaken van de STS-passages. Het overleg met ProRail is naar aanleiding van diverse signalen geïntensiveerd door het ministerie en de ILT. Recent bent u door de ILT geïnformeerd over het actuele beeld van de toezichthouder op ProRail.

Voortgang op onderwerpen uit de beleidsagenda spoorveiligheid

Er wordt een stand van zaken benoemd op de verschillende dossiers binnen de beleidsagenda. Concreet gaat het over: Vitaal spoor, vervoer gevaarlijke stoffen (Robuust basisnet), overwegenaanpak (NABO-programma, juridisch instrumentarium en voortgang nieuwe plan van aanpak) en suïcidepreventie.

Actuele ontwikkelingen die ook in de brief zijn opgenomen

- *Treinongeval in Voorschoten*: Dit jaar vond een treinongeval plaats in Voorschoten waarbij meerdere personen gewond zijn geraakt en een persoon is overleden. De Kamer wordt geïnformeerd over de lopende onderzoeken en dat naar verwachting in 2024 de uitkomsten volgen.
- *Modernisering Spoorwegwet*: Er is meer tijd nodig dan voorzien voor de afronding van het wetsvoorstel. In 2024 wordt verwacht dat u het wetsvoorstel kunt aanbieden aan de Kamer. Met deze brief wordt de kamer

Datum

8 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/324271

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

3

hierover geïnformeerd. Wel wordt er in de brief gemeld dat het wetsvoorstel inmiddels bij de Raad van State is ingediend.

- *Vaststelling Technische Specificaties voor Interoperabiliteit (TSI)*: Op 28 september zijn tien TSI's in werking getreden. Deze TSI's bevatten voorschriften voor het spoor, treinen en perrons. Ook eisen aan het Europees treinbeïnvloedingssysteem (ERTMS) zijn hierin opgenomen.
- *Stand van zaken onderzoek naar baanstabieleit*: ProRail heeft u geïnformeerd over de stand van zaken van het meerjarig onderzoeksprogramma naar baanstabieleit. U geleidt deze brief door naar de Kamer, en geeft aan dat de komende tijd verder wordt gewerkt aan het onderzoek en dat u in gesprek gaat met ProRail over de eerste resultaten en de vervolgstappen.

Datum

8 december 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/324271

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Aan

Staatsecretaris

Bijlage(n)

3

Politieke context

Spoorveiligheid is een dossier dat leeft in de kamer. Specifiek het overwegendossier en vervoer van gevaarlijke stoffen zijn onderwerpen waar aandacht voor is. Met deze brief wordt een compleet beeld geschetst van de inzet om de spoorveiligheid te verbeteren. U geeft daarom aan dat het nodig is om continu aandacht te schenken aan spoorveiligheid en deze continu te verbeteren.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	Kamerbrief spoorveiligheid	Brief waarin een beleidsreactie wordt gegeven op het ILT jaarverslag en de kamer wordt geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen in spoorveiligheid.
03.	ILT Jaarverslag Spoorwegveiligheid 2022	In het ILT jaarverslag wordt een gedetailleerd beeld gegeven over de spoorwegveiligheid in Nederland over 2022 en geeft een reflectie op de voortgang van de spoorveiligheidsagenda 2020-2025. Het jaarverslag wordt met de kamerbrief meegestuurd naar de Kamer.
04.	ProRail-brief Stand van zaken Programma Baanlichaam	De brief informeert u over achtergrond en voortgang van het onderzoeksprogramma naar baanstabieleit dat ProRail uitvoert. U stuurt deze brief mee naar de Kamer.